

Úřad vlády České republiky

kancelář Rady vlády pro záležitosti romské menšiny
a sekretariát Rady vlády pro národnostní menšiny

Zpráva o stavu romské menšiny v ČR za rok 2017 +

MV – zasedání Republikového výboru
prevence kriminality

27. září 2018

Soubor 3 dokumentů:

- 1) Informace o naplňování Strategie romské integrace do roku 2020 v roce 2017
- 2) Informace o plnění usnesení vlády týkajících se integrace romské menšiny a aktivního postupu státní správy při uskutečňování opatření přijatých souvisejícími usneseními vlády ke dni 31. prosince 2017
- 3) Zprávy o stavu romské menšiny v České republice za rok 2017

Závěry a hlavní zjištění Zprávy o
stavu romské menšiny v České
republice za rok 2017 jsou uvedeny
na str. 44-46 materiálu III

Počet Romů v jednotlivých krajích v roce 2017 dle kvalifikovaného odhadu koordinátorů pro záležitosti romské menšiny

kraj	kvalifikovaný odhad počtu Romů	odhad sociálně vyloučených Romů
hl. město Praha	18 000	20 %
Jihočeský	7 000	40 %
Jihomoravský	20 700	40 %
Karlovarský	13 400	50 %
Královéhradecký	10 100	50 %
Liberecký	19 400	40 %
Moravskoslezský	31 300	60 %
Olomoucký	12 400	70 %
Pardubický	4 800	40 %
Plzeňský	16 100	30 %
Středočeský	15 100	50 %
Ústecký	63 500	60 %
Vysočina	5 900	50 %
Zlínský	2 600	30 %
celkem	240 300	50 %

I.

- Na úrovni ORP napomáhalo integraci **Romů 188 pracovníků vykonávajících funkci romských poradců**, kteří v rámci přenesené působnosti politiku romské integrace ve spádové oblasti. Nadále zůstávají problémem nízké úvazky romských poradců. V roce 2017 činila průměrná výše úvazku pro výkon této agendy pouze 0,25.
- V roce 2017 **volenou politickou funkci na území ČR zastávalo celkem 13 Romů**. Z nich všichni byli zvoleni ve volbách do obecních zastupitelstev. V roce 2017 ve volbách do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR kandidovalo 7 Romů. Žádný z nich ale neuspěl. Vedle toho, celkem 55 Romů bylo zastoupeno ve výborech, popřípadě komisích pro národnostní menšiny, které byly zřízeny jak na úrovni krajů, tak na úrovni obcí.

II.

- V každém kraji a v hl. m. Praze s výjimkou Plzeňského kraje se v roce 2017 konala **alespoň jedna akce podporující romskou kulturu**. Problém, se kterým se musí pořadatelé kulturních akcí pro Romy vypořádat, je nedostatek financí. Problém se zajištěním financování mají malé organizace, ale i pořadatelé velkých festivalů. To se týká i festivalu Khamoro, jehož udržení je každým rokem náročnější. Přesto se v roce 2017 poslední květnový týden podařilo uspořádat již 19. ročník tohoto světového romského festivalu.
- **Výuka romského jazyka probíhala v roce 2017 na 3 VŠ, 2 SŠ a 1 ZŠ.** Snahy vyučovat romštinu naráží na kombinaci dvou překážek: klesající nebo žádný zájem ze strany potenciálních žáků a studentů a kritický nedostatek lektorů, kteří romštinu ovládají tak, aby ji byli schopni vyučovat.

III.

- V průběhu roku 2017 vláda ČR rozhodla o **výkupu velkovýkrmny vepřů** stojící na místě bývalého tzv. cikánského tábora v Letech u Písku. V průběhu roku 2017 zároveň došlo k převedení správy Památníků romského holocaustu v Hodoníně u Kunštátu i pietního místa Lety pod Muzeum romské kultury, příspěvkové organizace ministerstva kultury. Došlo tak k naplnění idey, aby byla místa utrpení Romů spravována Romy, respektive organizací, která dokumentuje kulturu a dějiny Romů a Sintů. Změna správcovství památníku v Hodoníně i odstraněná velkovýkrmny vepřů byly požadavky, které dlouhodobě svými usneseními požadovala Rada vlády pro záležitosti romské menšiny.
- V roce 2017 vstoupily v účinnost další **opatření novely školského zákona**. Tou nejvýznamnější bylo zavedení bezplatného povinného roku předškolního vzdělávání od 01.09.2017. V poslední ročníku mateřské školy bylo ve školním roce 2017/2018 4 449 romských dětí. Počet romských dětí účastnících se předškolního vzdělávání v nepovinných ročnících mateřské školy činil 3 055.

IV.

- V roce 2017 ZŠ navštěvovalo celkem **33 704 romských žáků**, což tvoří 3,6 % ze všech 926 108 žáků ZŠ. Mezi jednotlivými kraji jsou však značné rozdíly. Nejvyšší podíl romských žáků má Ústecký kraj (11,4 % žáků základních škol v kraji), naopak nejnižší Hlavní město Praha (1,0 %). Z celkového počtu 33 704 romských žáků základních škol jich více než čtvrtina připadá na Ústecký kraj (8 657) a téměř pětina na Moravskoslezský kraj (6 226).
- V oblasti bydlení se v roce 2017 stal jedním z nejdiskutovanějších **témat institut opatření obecné povahy** určující oblast se zvýšeným výskytem sociálně nežádoucích jevů. Ten postupně využilo 18 obcí, které na svém území určily oblasti, v rámci nichž novým nájemníkům nemůže být vyplácen doplatek na bydlení. Proti tomuto opatření se na svém listopadovém zasedání ohradila Rada vlády pro záležitosti romské menšiny. V prosinci 2017 pak skupina senátorů proti tomuto institutu podala ústavní stížnost.

V.

- Podobně jako v předchozích letech byla **bezpečnostní situace ve vztahu k Romům klidná**. V roce 2017 neproběhly žádné významnější protiromské demonstrace ani pochody. V roce 2017 bylo zaevidováno celkem 27 trestných činů motivovaných nenávistí proti Romům.

SRI 2027

Téma/tematická pracovní skupina	Tematické podoblasti/podkapitoly
2. Vzdělávání	- segregace ve školství - předškolní vzdělávání - sekundární a terciální vzdělávání - celoživotní vzdělávání - podpora romštiny na školách - mainstreaming romské historie - vícenásobná diskriminace (ve vztahu k problematice vzdělání) - neformální participace dětí - sociální stigmatizace dětí
3. Zaměstnanost	- rozvoj dovedností - přístup k veřejným službám, poradenství - podpora samostatně výdělečně činných a podnikání - podpora sociálního podnikání - tzv. práce na černo - exekuce a zadluženost
4. Bydlení	- nediskriminační přístup - důstojné bydlení (odstranění podstandardního bydlení) - obchod s chudobou - sociální bydlení - vícenásobná diskriminace (ve vztahu k problematice bydlení) - „chráněné bydlení“ pro oběti násilí a LGBTQ+ osoby
5. Přístup k sociálním službám a zdravotní péči	- sociální poradenství a sociální služby - terénní práce - komunitní práce - nízkoprahové služby - podpora romských rodin v oblasti sociálně-právní ochrany - pěstounská a náhradní péče - rovný přístup ke zdravotní péči - mediátoři zdraví - protiprávní sterilizace

Téma/tematická pracovní skupina	Tematické podoblasti/podkapitoly
6. Rovné zacházení a ochrana před diskriminací	- soulad právních předpisů a jejich provádění se zákazem diskriminace - pomoc a ochrana obětí diskriminace - tolerantní společnost a boj s antigypsismem - vícenásobná diskriminace (obecně) - rovnost romských žen a mužů - prevence násilí na dětech, ženách a LGBTQ+ osobách
7. Bezpečnost a soužití	- ochrana před hate crime/zločiny z nenávisti a rasově motivovanou trestnou činností - prevence kriminality (APK) - problematika latentní kriminality - řízená diskriminace - viktimizace - podpora sousedských komunit a interetnických vazeb - drogová problematika a další návykové látky
8. Integrace na krajské a místní úrovni	- podpora krajů - podpora obcí - implementace strategie na místní úrovni - spolupráce samospráv na integraci - boj proti sociálnímu vyloučení
9. Mezinárodní spolupráce a unijní spolupráce	- mezinárodní a regionální spolupráce - spolupráce v rámci EU a koordinace unijní agendy - Brexit a jeho případné dopady - migrace a imigrace

Různé 😊

- Šetření Zdraví a návykové látky mezi Romy
- Jednání expertní pracovní skupiny k návykovým látkám v sociálně vyloučených lokalitách
 - Možnost nastavení léčebných programů pro romské uživatele návykových látek
 - Primární prevence a možnosti certifikace programů primární prevence

Děkuji za pozornost 😊

Martin Martínek

ÚVČR, Oddělení kanceláře Rady vlády pro záležitosti romské menšiny
a sekretariátu Rady vlády pro národnostní menšiny

Email: martinek.martin@vlada.cz

Mobil: +420 725 716 485